

Veje til indflydelse

1. Hvilke af disse emner hører med til undervisningsmiljø?

- **Dagens ret fra skolens kantine**
- **Farven på tapetet**
- **Grimt sprog mellem eleverne**
- **De fester, som skolen arrangerer på skolen**
- **Blinkende lysstofrør på gangene**

1. Svar

Alle emnerne hører med til undervisningsmiljø!

Undervisningsmiljøet er alt det på skolen, som har med elevernes trivsel, læring, sundhed og sikkerhed at gøre. Undervisningsmiljøet handler derfor om alt fra sund mad i kantinen til skolens udseende, og hvordan du har det med de andre elever og lærere.

Har du overvejet, hvordan undervisningsmiljøet er på din skole og i klassen? Har borde og stole den rette højde? Er skolen grå og kedelig eller inspirerende at se og være på? Og hvordan står det til med kammeratskabet? Er I gode til at hjælpe hinanden, eller er der problemer med mobning og konflikter?

- **Dagens ret fra skolens kantine**
- er en del af undervisningsmiljøet.
- **Farven på tapetet**
- er en del af undervisningsmiljøet.
- **Grimt sprog mellem eleverne**
- er en del af undervisningsmiljøet.
- **De fester, som skolen arrangerer på skolen**
- er en del af undervisningsmiljøet.
- **Blinkende lysstofrør på gangen**
- er en del af undervisningsmiljøet.

2. Jeg er elev på en ungdomsuddannelse - hvilken lov gælder egentlig for mig?

- **Lov? Der findes ikke en lov for elever. Det er derfor, der tit er problemer!**
- **Arbejds miljøloven – den gælder for de ansatte på skolen, så den gælder også for elever**
- **Undervisnings miljøloven – den gælder for alle elever og studerende**

2. Svar

- **Lov? Der findes ikke en lov for elever. Det er derfor, der tit er problemer!**
Forkert.
- **Arbejds miljøloven – den gælder for de ansatte på skolen, så den gælder også for elever**
Forkert.
- **Undervisnings miljøloven – den gælder for alle elever og studerende**
Rigtigt.
Undervisnings miljøloven gælder for alle elever og studerende, der går i folkeskolen, er i gang med en ungdomsuddannelse, eller går på en voksenuddannelse. Undervisnings miljøloven siger bl.a., at alle elever og studerende har ret til et godt undervisnings miljø.

Er praktik en del af din uddannelse, så gælder Arbejds miljøloven, når du er i praktikken. Arbejds miljøloven gælder også i visse situationer på skolen, fx når elever arbejder ved maskiner eller håndterer visse stoffer og materialer.

**3. Toiletterne er klamme - kan
Undervisningsmiljøloven gøre noget ved det?**

- **Nej. Hvis toiletterne er klamme, så vent med at gå på toilet til du kommer hjem**
- **Ja. Loven gælder på hele skolen. Snak med undervisningsmiljørepræsentanten eller elevrådet om problemet**
- **Måske. Men kun hvis skolen har et elevråd – det er nemlig kun elevrådet, der kan tage problemet op**

3. Svar

- **Nej.** Hvis toiletterne er klamme, så vent med at gå på toilet til du kommer hjem

Dårlig idé!

- **Ja.** Loven gælder på hele skolen. Snak med undervisningsmiljørepræsentanten eller elevrådet om problemet

Rigtigt.

Undervisningsmiljørepræsentanten er sammen med elevrådet elevernes stemme overfor omverdenen og ledelsen.

I Undervisningsmiljøloven står, at alle skoler og uddannelsessteder skal lave en undervisningsmiljøvurdering, UMV, og inddrage eleverne. En UMV er en vurdering af skolens forhold og elevernes trivsel. Elever har ret til at blive hørt - om både de positive og negative forhold på skolen.

Snak med en lærer, elevrådet eller undervisningsmiljørepræsentanten om hvem, der står for UMV arbejdet på din skole og hvornår jeres skole skal lave den næste UMV.

- **Måske.** Men kun hvis skolen har et elevråd – det er nemlig kun elevrådet, der kan tage problemet op

Forkert.

4. På vores skole er der vildt koldt! Er det ok, at pedellen først sætter varme på i december?

- **Det bestemmer pedellen. Kun pedellen har indflydelse på, hvor varmt og koldt, der må være på skolen. Medbring altid varmt tøj!**
- **Pedellen fusker. Der findes anbefalinger for, hvor varmt og koldt der må være på skolen**
- **Varme og kulde er en personlig oplevelse. Hvis du fryser eller sveder er det ok at gå, og du får ikke fravær**

4. Svar

- **Det bestemmer pedellen. Kun pedellen har indflydelse på, hvor varmt og koldt, der må være på skolen. Medbring altid varmt tøj!**
Forkert.
- **Pedellen fusker. Der findes anbefalinger for, hvor varmt og koldt der må være på skolen**
Rigtigt.
Arbejdsmiljøloven gælder for de ansatte på skolen. I den står, at temperaturen som udgangspunkt ikke bør komme under 18°C og over 25°C. Så længe eleverne befinder sig i samme rum som de ansatte, er de indirekte beskyttede af de gældende regler for de ansatte. Men der findes ingen regler, der er lavet direkte til elever om skolens varme- og kuldeforhold.
Kulde og varme påvirker evnen til at lære. Hvis man fryser eller har det meget varmt, begår man flere fejl, og har sværere ved at samle sig om arbejdet. Så det giver god mening, at jeres skole har behagelige temperaturer.
- **Varme og kulde er en personlig oplevelse. Hvis du fryser eller sveder er det ok at gå, og du får ikke fravær**
Forkert - Dårlig løsning at gå, hvis du vil undgå fravær.

**5. Affald flyder i klasselokalet.
Hvad gør du?**

- **Jeg klager til de andre over rengøringspersonalet. De burde tage sig sammen!**
- **Jeg gør ingenting. Jeg er ligeglad. Klasselokaler er ikke for sarte sjæle**
- **Jeg tager det op på klassen eller elevrådet. Jeg mener, det er et problem, vi må løse**

5. Svar

- **Jeg klager til de andre over rengøringspersonalet. De burde tage sig sammen!**
Forkert. Det er ikke rengøringspersonalets opgave at rydde op i klassen. Det er elevernes.
- **Jeg gør ingenting. Jeg er ligeglad. Klasselokaler er ikke for sarte sjæle**
Ikke godt.
- **Jeg tager det op på klassen eller elevrådet. Jeg mener, det er et problem, vi må løse**
Godt.

Skolens udseende er en del af undervisningsmiljøet. Derfor er der god grund til at råbe op, hvis der roder i klassen. Rod hæmmer effektiv rengøring, og så bliver indeklimaet hurtigt dårligt. Hovedpine, ubehag og træthed kan derfor skyldes rod i klassen! Tag en snak med jeres lærer, så I kan få styr på rodet.

Har du tænkt over, hvordan livet på skolen påvirker dine sanser? Det, du ser, hører, dufter, smager og føler er med til at bestemme, hvordan du har det. Og om du har det godt eller mindre godt. På skolen er farverne på væggene, rodet i klassen, lugten og lydene med til at sætte stemningen. De sanseindtryk, du får, er en del af undervisningsmiljøet. Vi kalder sanseindtrykkene for æstetisk undervisningsmiljø.

6. Hvilke tre emner hører med til det psykiske undervisningsmiljø?

- **Hvor langt man har i skole**
- **Når flere elever sover i timerne, fordi en bestemt lærer er søvndyssende og kedelig**
- **Hvis en eller flere elever bagtaler andre og skaber konflikter**
- **Når man som elev oplever, at de andre elever og lærere lytter til det, man siger i timerne**
- **Hvor man helst vil på sommerferie**

6. Svar

Det psykiske undervisningsmiljø handler om hvordan I har det med hinanden og med lærerne.

En undersøgelse viser, at elever og studerende lærer mest, når de har det godt i klassen. Eleverne i undersøgelsen mener, at respekt er meget vigtigt for en god stemning. Respekten gælder både eleverne imellem men også i forhold til lærerne.

En god stemning med respekt for hinanden gør det sjovere at lære, sjovere at være på skolen, og man føler sig mere tryk og godt tilpas.

- **Hvor langt man har i skole**
- er ikke en del af det psykiske undervisningsmiljø.
- **Når flere elever sover i timerne, fordi en bestemt lærer er søvndyssende og kedelig**
- er en del af det psykiske undervisningsmiljø.
- **Hvis en eller flere elever bagtaler andre og skaber konflikter**
- er en del af det psykiske undervisningsmiljø.
- **Når man som elev oplever, at de andre elever og lærere lytter til det, man siger i timerne**
- er en del af det psykiske undervisningsmiljø.
- **Hvor man helst vil på sommerferie**
- er ikke en del af det psykiske undervisningsmiljø.

7. En undervisningsmiljørepræsentant er elevernes talsmand.

Hvem kan blive valgt som undervisningsmiljørepræsentant?

- **Det kan en ansat på skolen – det er typisk pedellen. Det er ham, der slår græsset, så han ved mest om miljøet**
- **Det kan en elev. Eleven er valgt som talsmand for alle elever på skolen**
- **Det kan en forælder, der har taget kursus i førstehjælp**

7. Svar

- **Det kan en ansat på skolen – det er typisk pedellen. Det er ham, der slår græsset, så han ved mest om miljøet**

Forkert.

- **Det kan en elev. Eleven er valgt som talsmand for alle elever på skolen**

Rigtigt.

En undervisningsmiljørepræsentant, UMR, er en elev. Eleven er talsmand for eleverne over for skolens lærere og ledelse. Alle skoler kan vælge to elever til at være UMR'er.

Som UMR er du med i sikkerhedsudvalget – et udvalg, der er med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen. En UMR taler elevernes sag over for ledelsen.

Som elev kan du altid gå til din UMR med gode ideer, eller for at gøre opmærksom på et problem på skolen.

- **Det kan en forælder, der har taget kursus i førstehjælp**

Forkert.

**8. Jeg vil gerne være
undervisningsmiljørepræsentant.
Får jeg fravær i de timer, jeg sidder i møde?**

- **Ja, det er prisen for at være med til at bestemme, hvad der sker på skolen**
- **Nej, det er lovligt fravær, og du får mulighed for at være med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen**
- **Du får kun fravær, hvis din lærer opdager du er væk**

8. Svar

- **Ja, det er prisen for at være med til at bestemme, hvad der sker på skolen**
Forkert.
- **Nej, det er lovligt fravær, og du får mulighed for at være med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen**
Rigtigt.
Er du undervisningsmiljørepræsentant, UMR, og deltager du i møder i sikkerhedsudvalget, bliver du noteret som 'lovligt fraværende' i de timer, du er fraværende fra almindelig undervisning.
- **Du får kun fravær, hvis din lærer opdager du er væk**
Forkert.

9. Jeg har hørt, at alle elever på en ungdomsuddannelse har ret til at oprette elevråd på deres skole. Er det rigtigt?

- **Ja, og elevrådet kan få penge fra skolen til deres arbejde og aktiviteter**
- **Nej, det er op til skolens ledelse, om de mener, eleverne skal have sådan et**
- **Elevråd? Hvad kan man overhovedet bruge det til? Er det ikke bare spild af tid?**

9. Svar

- **Ja, og elevrådet kan få penge fra skolen til deres arbejde og aktiviteter**
Rigtigt.
Alle elever, der går på en ungdomsuddannelse har ret til at oprette elevråd.
Elevrådet er elevernes stemme. Elevrådet kan tage initiativer til sociale og faglige aktiviteter og arrangementer på skolen. Skolens ledelse yder som regel økonomisk tilskud til elevrådet.

Er der ikke oprettet elevråd på din skole, kan I kontakte jeres skoles elevorganisation. Find linket til din skoles elevorganisation i slutningen af denne quiz
- **Nej, det er op til skolens ledelse, om de mener, eleverne skal have sådan et forkert**
Forkert.
- **Elevråd? Hvad kan man overhovedet bruge det til? Er det ikke bare spild af tid?**
Nej, elevråd er ikke spild af tid Synes du elevindflydelse og medbestemmelse lyder kedeligt? På Aabenraa Statsskole fik elevrådet efter samarbejde med skolens bestyrelse og rektor ideen til Selvejerdagen. På Selvejerdagen fik skolens elever en pose med 50.000 kr. som de måtte bruge til forbedringer af skolen.
Elevrådet er tit det sted, hvor ideer klækkes og udvikles, og med kontakt til skolens ledelse får elevrådet ting til at ske.

10. Er det lovligt fravær at lave elevrådsarbejde i skoletiden?

- Nej, du må være gal. Det er pjæk, hvis du laver elevrådsarbejde i skoletiden
- Det er op til den enkelte skole at bestemme. Det står i skolens ordensregler, om det er lovligt fravær at lave elevrådsarbejde i skoletiden
- Du kan blive fritaget op til to timer om ugen

10. Svar

- **Nej, du må være gal. Det er pjæk, hvis du laver elevrådsarbejde i skoletiden**
Forkert.
- **Det er op til den enkelte skole at bestemme. Det står i skolens ordensregler, om det er lovligt fravær at lave elevrådsarbejde i skoletiden**
Rigtigt.
Det er op til den enkelte skole at fastsætte, om fravær med henblik på elevrådsarbejde er lovligt eller ulovligt fravær. Spørg til din skoles ordensregler for at finde ud af reglerne på din skole.
- **Du kan blive fritaget op til to timer om ugen**
Forkert.

11. Får man løn for at lave elevrådsarbejde?

- **Ja, du forhandler selv lønnen med din rektor eller skolens leder**
- **Nej, det er ulønnet. Arbejdet bærer lønnen i sig selv**
- **Hvis der er overskud i elevrådets kasse, kan medlemmerne fra elevrådet dele overskuddet**

11. Svar

- **Ja, du forhandler selv lønnen med din rektor eller skolens leder**
Forkert.
- **Nej, det er ulønnet. Arbejdet bærer lønnen i sig selv**
Rigtigt.
Elevrådsarbejde er ulønnet, men der er en masse andre fordele ved at være med i elevrådet. Fx kommer du til at kende flere elever på skolen fra de andre klasser og årgange. Dit netværk vokser, og du kan være med til at bestemme, hvilke sociale og faglige arrangementer, der skal være på skolen.
- **Hvis der er overskud i elevrådets kasse, kan medlemmerne fra elevrådet dele overskuddet**
Nej – den går ikke.

12. Skal skolen stille lokale til rådighed for elevrådets arbejde?

- **Ja, elevrådet skal have adgang til et mødelokale på skolen**
- **Nej. Skolen må ikke stille lokaler til rådighed for politisk arbejde. Heller ikke for elevrådet. Elevrådsmedlemmerne må mødes privat eller i skolens kantine**
- **Det afhænger af skolens forhold, og om der tilfældigvis er et ledigt lokale**

12. Svar

- **Ja, elevrådet skal have adgang til et mødelokale på skolen**
Rigtigt.
Skolen stiller lokale til rådighed. Går du på en almen gymnasial uddannelse (stx og hf) skal skolen stille et egnet lokale og adgang til kontorfaciliteter til rådighed for elevrådet.

Går du på en erhvervsskole (teknisk skole, landbrugsskole, social og sundhedsskole), htx eller hhx skal skolen som minimum stille mødelokale og adgang til kopiering og kontorfaciliteter til rådighed for elevrådets arbejde.
- **Nej. Skolen må ikke stille lokaler til rådighed for politisk arbejde. Heller ikke for elevrådet. Elevrådsmedlemmerne må mødes privat eller i skolens kantine**
Forkert.
- **Det afhænger af skolens forhold, og om der tilfældigvis er et ledigt lokale**
Forkert.

Din skoles elevorganisation

- Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, DGS
Er du elev på et alment gymnasium, så er DGS din interesseorganisation
www.dgsnet.dk
- Erhvervsskolernes-Elev Organisation, EEO
Elev på en teknisk skole eller HTX? Så er EEO, din organisation
www.eeo.dk
- FAG Og Arbejde, FOA
Social og sundhedselever er organiseret under dette forbund
www.foa.dk
- HTX, de tekniske gymnasier
www.tekniskgymnasium.dk
- Landboudom, LU
LU er en frivillig forening, der samler unge med interesse for landbrug
www.landboudom.dk
- Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, LH
LH er elevforeningen for alle HG og HHX elever
www.handelselever.dk
- Produktionsskolerne i Danmark
Er du elev på en produktionsskole, eller overvejer at blive det?
www.produktionsskoler.dk